

ἜΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΚΕΤ'.

Συνδρομὴ ἑτήσια: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἐκάστ. ἔτους καὶ εἶναι ἑτήσιαι. — Γραφεῖον Διευθ. Ὁδὸς Σταθίου 35.

20 Νοεμβρίου 1888

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΛΓΙΝΕΙΩΝ ΜΑΡΜΑΡΩΝ ΥΠΟ ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΜΗΛΙΑΡΑΚΗ

(Συνέχεια. Ἴδε προηγούμενον φυλλάδιον 672).

6

Ἐπεισόδια. Φήμη ἐπιδρομῆς Μανιατῶν εἰς Κύθηρα. — Διαμαρτύρησις Καλούτση. — Πειρατῆς Ἀλεξανδρῆς. — Φροντίδες Καλούτση πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ πλοίου. — Νέα ἔρυνα τοῦ κύτους τοῦ πλοίου. — Ἄφιξις τοῦ Γουλ. Λῆχ εἰς Κύθηρα. — Ἀγαλμα ἐξ Ἄργου.

Ἐπεισοδιά τινα, συμβάντα καθ'ὄν χρόνον εἰργάζοντο ἐν Κυθήροις πρὸς διάδοσιν τῶν ἀρχαιοτήτων, οὐχὶ ἴσως μεγάλης σημασίας, ἀλλ' ἀρκούντως χαρακτηριστικὰ τῶν χρόνων ἐκείνων εἶνε ἄξια ἀναγραφῆς ἰδιαιτέρας.

Ἐν τοῖς προηγούμενοις (σελ. 717α Ἔστιας) διελάβομέν τινα περὶ τοῦ ἐκ Μάνης Δημητρ. Γρηγοράκη, εὑρισκομένου ἐν ἀλληλογραφίᾳ μετὰ τοῦ Ἐλγιν, καὶ γράψαντος τῇ 20 Σεπτεμ. 1802 εἰς Καλούτσην ὅτι παρέχει τὴν συνδρομὴν του πρὸς σωτηρίαν τοῦ πλοίου καὶ φύλαξιν, προσεπιλέγοντος δὲ ὅτι ἐμπόδισε πολλοὺς Μανιάτας, ἐτοιμοὺς νὰ μεταβῶσιν εἰς Κύθηρα πρὸς διαρπαγὴν τοῦ πλοίου. Φαίνεται ὅτι ἡ εἰδήσις αὕτη συνδυασθεῖσα μετὰ μελετωμένης ἐπιδρομῆς πλοιαρίων πειρατικῶν Μανιατικῶν ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τινὸς Ἀλεξανδρῆ διεπλάσθη εἰς φήμην ἀληθοῦς ἐπιδρομῆς, διότι διεδόθη εἰς Κύθηρα περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Νοεμβρίου 1802 ὑπὸ τινος ἱερέως Θεοδώρου Καρύδη, ἐλθόντος τότε ἐκ Μάνης, ὅτι ὁ εἰρημένος Δ. Γρηγοράκης (ὀνομαζόμενος ἐν ἐγγράφῳ τοῦ Καλούτση «πριμιέρο μαγκιόρος καὶ καθαλλιέρος Ροῦσσο», τῇ συναινέσει τοῦ ἐν Πάτραις γενικοῦ προξένου τῆς Ἀγγλίας, συνεφώνησε μετὰ τοῦ Καλούτση ὑποπροξένου τῆς Ἀγγλίας, ὅπως ἔλθῃ μετὰ 300 Μανιατῶν καὶ ὑποτάξῃ τὰ Κύθηρα, καὶ γίνῃ ἐξουσιαστὴς αὐτῶν καὶ κυβερνήτης, ἐν ᾧ χρόνῳ πᾶσα ἡ Ἐπτανήσος ἀπετέλει ἰδίαν πολιτείαν δημοκρατικὴν (ῥεπούμπλικα τῆς Ἐπτανήσου). Ὁ Ἐμ. Κα-

λούτσης μαθὼν ὅτι ἐν τοιαύτῃ φήμῃ ἀνემιγνύετο καὶ τὸ ὄνομα προξένων τῆς Ἀγγλίας, διεμαρτυρήθη εἰς τοὺς προεστούς τοῦ τόπου καὶ τὴν ἐπιτόπιον ἀρχὴν καὶ ἐζήτησε νὰ γίνωσιν ἀνακρίσεις καὶ τιμωρηθῶσιν οἱ διαδόσαντες τοιαύτας φήμας. Τὸ ἔγγραφον αὐτοῦ εἶνε δριμύ καὶ ἀπειλητικόν· τελευτᾷ δὲ διὰ τῶν ἐξῆς λόγων «Ἄνίσως καὶ δὲν ἐνεργήσητε τὸ τοιοῦτον ζήτημα, καὶ ἤθελον ἀκολουθοῦν νὰ μελετοῦν τὸ ὄνομα τῶν Βρετανικῶν Κοινοσόλων εἰς μίαν τοιαύτην ψευδῆν ὑπόθεσιν, εἶμαι στενοχωρημένος νὰ σᾶς προτεστάρω ἐκ μέρους τοῦ ἐκλαμπροτάτου Σεκρετάρου, καὶ μετὰ τὸ ἐνδυμα¹⁾, ὅπου ἔχω, νὰ ἔχη δώσει περὶ τούτου ἀπολογίαν εἰς τοὺς Βασιλεῖς²⁾, ὅπου πρέπει καὶ εἰς ὅ, τι ἤθελε συνέβῃ, ἢ περίβλεπτος διοικήσις τοῦ τόπου, τῆς ὁποίας ἀκαρτερωῶντας τὴν ἀπόκρισιν μένω μετὰ ὅλην τὴν ὑπόληψιν».

Συνεπῶς ἐκλήθη εἰς ἀπολογίαν ὁ Θεόδωρος Καρύδης τῇ 8 Νοεμβρίου 1802. Ἡ ἀπολογία τοῦ ἱερέως περιεσώθη ἐν ἀντιγράφῳ παραθέντομεν δὲ αὐτὴν ὀλόκληρον διὰ τε τὸ ὕψος αὐτῆς, καὶ διότι δεικνύει τὴν ἀναρχίαν ἐν ἣ εὑρίσκετο τότε ἡ νῆσος, ὥστε νὰ γενῶνται τοιοῦτοι φόβοι, καὶ νὰ γίνωνται τοιαῦτα σκέψεις, ἔστω καὶ ψευδεῖς¹⁾.

«Κόπια· 1802 μηνὸς Νοεμβρίου 8. Τζερῆγο. Διὰ προσταγῆς.

Ἐπαρουσιάσθη εἰς τὸ ὄφφικιον ὁ παπὰ κύρ Θεοδώρῃς Καρύδης, ποτὲ Δημητρίου, ὁ ὁποῖος ἐπετιμήθη νὰ εἰπῇ τὴν ἀλήθειαν εἰς ὅσον περιέχει ἡ γραφὴ τοῦ ἐκλαμπροτάτου Κ^{ου} Ἐμμανουὴλ Καλούτση Βίτσει Κοινοσόλου τῆς Μεγάλης Βρετανίας, καὶ ὅπου τότε τοῦ ἐδιαβάσθη ἀπὸ λόγον εἰς λόγον, καὶ

Ἀπεκρίθη ὅτι εὑρισκόμενος εἰς τὴν Μάνην καὶ μαθηθὼν ὅτι ἦτον εἰς τὴν πατρίδα μας ὁ Κ^{ος} Δημήτριος Γρηγοράκης, καθαλλιέρος Ροῦσσο, ἐρώτησα νὰ μάθω καμίαν νοσιτὰ διὰ τὸν τόπον μας, καὶ μοῦ ἀπεκρίθη ὁ Θεοδωράκης Καστανάκος ὅτι εἶπεν κρυφῶ τῷ τρόπῳ ὁ Νικόλαος Νγκρε-

1) Ἀξίωμα. 2) Τοῦτο γράφει διότι ἡ Ἐπτανήσος πολιτεία εἶχεν ἀναγνωρισθῆ παρὰ πασῶν τῶν τότε Μεγάλων Δυνάμεων.

3) Ὅρα καὶ Π. Χιώτου Ἱστορ. ἀπομνημονεύμ. τόμ. 3 σελ. 758 περὶ τῆς κατὰ τὸ 1800 στάσεως τῶν Κυθηρίων χωρικῶν, καὶ τὰς προσπάθειάς τοῦ Ἐμ. Καλούτση πρὸς κατάπαυσιν τῆς στάσεως.

ζέσης, άνθρωπος τοῦ ἄνωθεν Καβαλλιέρου, ὅτι ὁ προρρηθὲς καβαλλιέρως ἔχοντας μεγάλας φιλίας μὲ τὸν ἐκλαμπρότατον Κόνσολα γενικῶν τῆς Μ. Β. κάθεδρον εἰς τὴν Πάτραν, τοῦ ἔγραψε ἂν ἦτον βολετὸ νὰ ἔλθῃ νὰ ὑποτάξῃ τὸν τόπον μας, καὶ ὁ Κόνσολας τοῦ ἀπεκρίθη ὅτι ἄμε εἰς τὸν τόπον καὶ συμβουλέψου μὲ τοὺς κατοίκους, καὶ ἂν σὲ δεχθοῦν, καλῶς· καὶ μοῦ ἀπεκρίθη ἀκόμη ὁ ἄνωθεν Θεοδωράκης ὅτι τοῦ εἶπεν ὁ ῥηθὲς Νικόλας ὅτι ὑποπτεύεται ἀπὸ τὰ γράμματα, ὅπου ἔστειλεν ὁ ῥηθὲς καβαλλιέρως εἰς τὸ Τζερίγο, καὶ ὅπου τοῦ ἔστειλαν νὰ μὴ γυρεύῃ συμβουλὴν ἀπὸ τοὺς κατοίκους τοῦ αὐτοῦ νησίου· ὄνομα ὅμως Τζεριγώτικο δὲν ἐπροφέρθη τελείως. Οὔτε ἄλλο περισσότερο ἠξεύρω περὶ τούτου μὲ τὴν ψυχὴν μου.

Τοῦ ἐδιαβάσθη τὸ ἄνωθεν ἐξάμε¹⁾ ἀπὸ λόγον εἰς λόγον, καὶ ἀπεκρίθη ὅτι περιέχοντας ὅλην τὴν ἀλήθειαν δὲν εἰμπορῶ παρὰ νὰ βεβαιώσω μὲ τὴν ὑπογραφὴν μου . . . (δυσανάγνωστοι δύο λέξεις) ὡς εἶπον.

Θεόδωρος ἱερεὺς Καρύδης στέργω τὰ ἄνωθεν

Ἄντ. Κασσιμάτης Καγγ. ἀντίγραφα.»

Οἱ προεστοὶ τῆς πόλεως Κυθήρων καὶ Μυλοποτάμου²⁾ ἀπήντησαν ὅτι ἠρεύνησαν τὰ περὶ τούτου καὶ ἔμαθον ὅτι ἡ φήμη ἡ διαδοθεῖσα ἦτο, ὡς γράφουσι, « πεττεγολιτζα³⁾ μανιάτικη » καὶ ὅτι οὐδεμία ὑπόψια ἠδύνατο νὰ ἐγερθῇ ὅτι ἤθελε συμβῆ τοιοῦτόν τι.

Καὶ ὁ μὲν ἐκ τῆς φήμης ταύτης φόβος διεσκεδάσθη, μετ' οὐ πολὺ ὅμως, τῆ 29 Νοεμβρίου 1802, εἰς νέον σπουδαιότερον ἐνέβαλε τοὺς νησιώτας ἡ εἰδησις ὅτι ὁ πειρατὴς Ἀλεξανδρῆς Μανιάτης εὐρίσκετο εἰς τὸν ΒΑ κόλπον τῆς νήσου, τὴν Ἀγίαν Πελαγίαν, καὶ ὅτι προετίθετο, ὡς ἔλεγε, νὰ μεταβῆ εἰς Αὐλέμονα. Διετάχθησαν δὲ ἀμέσως οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου Αὐλέμονος νὰ εἰσέλθωσιν ἔνοπλοι εἰς τὸ ἐκεῖ φρούριον (Καστέλλι)· παρήγγειλε δὲ ὁ Καλούτσης καὶ εἰς τὸν Καπετὰν Ἀναγνώστη Σπετσιώτη νὰ ἔχῃ διαρκῆ φρουρὰν εἰς τὸ πλοῖόν του, ἵνα μὴ συμβῆ τις ζημία. Εἶχε δὲ ὁ πλοίαρχος οὗτος, μαθὼν ὅτι « οἱ κλέφτικες γαλιώταις τοῦ Ἀλεξανδρῆ Μανιάτη » εἶνε εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη, ζητήσῃ προστασίαν, φοβούμενος μὴ ἐπέλθῃ ἐκ τούτου ἐμπόδιον εἰς τὰς ἐργασίας τῆς ἀνελεύσεως τῶν κιβωτίων.

Οἱ προεστοὶ ἀπήντησαν τῆ 1 Δεκεμβρίου εἰς τὸν Καλούτσῃν ὅτι θέλουσι λάβει πᾶσαν φροντίδα· προσέθηκαν ὅμως ὅτι ἡ νῆσος, ὡς ἔχει, ἦτο ἐστερημένη πάσης ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς δυνάμεως, καὶ ὑπέκειτο εἰς πᾶσαν δυναστείαν, καὶ ἐζήτησαν ὅπως τὰ κανόνια, ἅτινα ἀνελεύ-

σθησαν τοῦ Μέντορος, νὰ μετακομισθῶσιν ἐντὸς τοῦ Καστελλίου, πρὸς ὀπλισμὸν τούτου.

Γράφουσι δὲ συγχρόνως ὅτι οἱ σκοποὶ, οὓς εἶχον θέσει εἰς τὰ παράλια τῆς νήσου, ἀνήγγειλαν ὅτι εἶδον τὴν γαλιώτα τοῦ Ἀλεξανδρῆ ἀποπλεύσασαν εἰς ἄλλην θάλασσαν, καὶ ἀπομακρυνθεῖσαν τῆς νήσου.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ ἐπεισοδίου τούτου, τοῦ διεληθόντος ἄνευ τινὸς ἀποτελέσματος. Μεταβαίνομεν ἤδη εἰς ἕτερα σχετιζόμενα ἀμέσως πρὸς τὰ πρόσωπα τὰ δρώντα ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης τῶν Ἑλληνικῶν μαρμάρων.

Μετὰ παρέλευσιν 11 μηνῶν ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ ἀγγλικοῦ βασιλικοῦ πλοίου ἐκ Κυθήρων μετὰ τοῦ φορτίου τῶν διασωθέντων μαρμάρων, δῆλα δὴ τῆ 9 Ἰανουαρίου τοῦ 1806, ὁ Καλούτσῃς ἔγραψεν εἰς τὸν ἐν Λονδίνῳ εὐρισκόμενον τότε Ἀμιλτων τὰ ἐξῆς:

« Διαβαίνουσα τυχαίως ἐντεῦθεν λέμβος μετὰ δυτῶν καλῶν ἐνόμισα νὰ ἐνεργήσω δι' αὐτῶν νέαν ἔρευναν ἐπὶ τοῦ βυθισθέντος σκάφους τοῦ Μέντορος, ὅπως τοῦλάχιστον διασώσω τὸν χαλκὸν τὸν περιβάλλοντα αὐτό· ἀλλ' οὐδὲν ἠδυνήθησαν οἱ δύται οὔτοι νὰ κατορθώσωσιν· εὐρον μόνον εἰς τὸν πυθμένα μικρὸν ἀγαλμάτιον μαρμάρινον κεκολοβωμένον τὴν κεφαλὴν, τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, δεικνύον μολαταῦτα τοὺς ὠραιότερους σχηματισμοὺς τῆς ἀρχαίας γλυπτικῆς τῶν Ἑλλήνων. Τοῦτο βεβαίως δὲν ἀπαρτίζει μέρος τῆς συλλογῆς τοῦ Λόρδου Ἑλγιν, καθ' ὅσον ἅπαντα τὰ κιβώτια ἀνεσύρθησαν κεκλεισμένα. Πιθανὸν ν' ἀνήκῃ εἰς ὑμᾶς ἢ εἰς τοὺς συντρόφους σας. Ἀνταμείψας τοὺς δύτας, παρέλαβον τὸ ἀγαλμάτιον καὶ ἐπιφυλάσσομαι νὰ σᾶς τὸ ἀποστείλω τυχοῦσης εὐκαιρίας ».

Πλειότερά τινα δὲ περιέχει ἡ ἐπομένη ἐπιστολὴ τοῦ Καλούτσῃ εἰς τὸν αὐτόν· « 1806, Ὁκτωβρ. 6. Διαβαίνων κατ' αὐτὰς ἐντεῦθεν ὁ λοχαγὸς κ. Γουλ. Μ. Λῆκ πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν κατὰ τὴν ἀρχικὴν Ἑλλάδα περιηγήσεών σου, διέμεινε εἰς τὴν οἰκίαν μου. Γενομένης ὁμιλίας περὶ ὑμῶν μοι ἐπέδειξεν ἐπιστολήν, ἣν ἐσχάτως εἶχατε ἀποστείλει εἰς αὐτόν, ἐν ἣ ἀνεφέρατε ὅτι ἡ διασωθεῖσα μαρμαρινὴ ἔδρα τοῦ Πρυτάνεως ἀνήκεν εἰς τὸν λόρδον Νέσβιτ (Nesbith), τότε δὲ τὸ πρῶτον ἔμαθον τοῦτο· τῶς ἐνόμιζον ὅτι ἀπῆρτιζε μέρος τῆς συλλογῆς τῶν μαρμάρων τοῦ Λόρδου Ἑλγιν. Εἰς τὸν κ. Λῆκ ἐξιστόρησα ἅπασαν τὴν σειρὰν τῶν ἐνεργειῶν μου πρὸς διάσωσιν τῶν μαρμάρων.

Ἐπέτυχα ἐσχάτως τρία νομίσματα ἀρχαία ἀργυρᾶ, τὸ ἐν τῶν Ἀθηναίων, τὸ ἕτερον τῆς Φωκίδος, τὸ τρίτον τῆς Ῥόδου, ἐν τεμάχιον πορφύριτου λίθου ἐπεξεργασμένου εὐρεθὲν εἰς ἀγρόν πλησίον τῆς κώμης Φριλιγκιάνικα, καὶ ἐν ὠραϊό-

¹⁾ Esame = ἐξέτασις, ἀνάκρισις. Τὸ ἀνωτέρω ἔγγραφον δημοσιεύομεν ὀρθογγραμμένον. ²⁾ Κωμόπολις τῆς νήσου Κυθήρων. ³⁾ pettegolezza = φλωαρία, διάδοσις ψευδῆς.

τατον ἄγαλμα μαρμάρινον, κομισθὲν ἐνταῦθα ἐξ Ἄργους ὑπό τινος συμπολίτου μου πρὸ τριάκοντα ἐτῶν καὶ πλείοτερον, ὅπερ εὐρέθη νῦν τεθαμμένον ὑπό τινος κληρονόμου ἐκείνου καὶ συγγενοῦς μου. Ταῦτα ἐπιφυλάσσομαι νὰ σᾶς ἐξαποστείλω. Ὁ κ. Λήκ μ' ἔκαμε νὰ ἐνοήσω ὅτι πρὸ καιροῦ ἀμφοτέρω ἀπὸ κοινοῦ ἔχετε καταρτίσει συλλογὴν ἀρχαιοτήτων, ὥστε εἰς αὐτὸν παρέδωκα τὰ νομίσματα καὶ τὸν πορφυρίτην· μὴ δυνάμενος δὲ νὰ λάβῃ μεθ' ἑαυτοῦ εἰς τὴν ὁδοιπορίαν τὸ ἀρχαῖον ἄγαλμα, ὡς ἐκ τοῦ μεγάλου ὄγκου, μὴ παρήγγειλε νὰ τὸ ἐναποθέσω εἰς κινώτιον μετὰ τῶν ἀπολιθωμένων ὀστέων, καὶ ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν του νὰ τὸ ἐξαποστείλω εἰς τὸν ἐν Ζακύνθῳ ὑμέτερον πράκτορα κ. Ροβέρτον Σάργεντ· εἰς αὐτὸν δ' ἔγραψε νὰ τὸ ἀποστείλῃ πρὸς τὸν ἐν Πάτραις κ. Ν. Στράνην, παρὰ τῷ ὁποίῳ εἶχε καὶ ἐτέρας ἀρχαιοτήτας ἐναποτεθειμένας».

Ἐκ πάντων τῶν εἰρημένων καταφαίνεται ὅτι ἡ Ἀγγλικὴ κυβέρνησις εἶχε πράκτορας εἰς πάσας τὰς πόλεις τῆς Ἑλλάδος, εἴτε Ἀγγλους, εἴτε καὶ Ἕλληνας, ἐργαζομένους ἐν κοινῷ καὶ μετὰ τινος συνασπισμοῦ, οἵτινες πλὴν τῶν πολιτικῶν αὐτῶν ἀσχολιῶν, ἐφρόντιζον καὶ πρὸς συλλογὰς ἀρχαιοτήτων. Εἶδομεν δὲ προηγουμένως ἐκ τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Γρηγοράκη ὅτι καὶ εἰς ἰδιώτας εἶχεν ἀνατεθῆ τοιαύτη φροντίς. Δὲν εἶνε δὲ ὑπερβολὴ διὰ τὸν γινώσκοντα ἔστω καὶ ἀμυδρῶς τὴν ἱστορίαν τῶν ἀρχαιοτήτων τῆς Ἑλλάδος, καὶ τὴν ἱστορίαν τῆς συστάσεως τῶν ἀρχαιολογικῶν Μουσείων τῆς Εὐρώπης, ἂν εἴπη ὅτι αὐτὴ ἡ μετατροπὴ τοῦ Παρθενῶνος εἰς τζαμίον, καὶ ἡ τοῦ ναοῦ τοῦ Θησέως εἰς χριστιανικὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, συνετέλεσαν εἰς τὸ νὰ μὴ γίνωσι καὶ οὗτοι ἀνάρπαστοι ὑπὸ τῶν ἀρχαιολόγων ἐπιδρομῶν, οἵτινες ἐζήτησαν ὡς θρησκώληπτοι μονομανεῖς, νὰ διαδώσωσι τὸν πρὸς τὴν ἀρχαιολογίαν καὶ τὴν τέχνην ἔρωτα εἰς τοὺς ὁμογενεῖς αὐτῶν, διὰ τῆς μεταφορᾶς εἰς τὰς ἰδίας αὐτῶν χώρας τῶν μνημείων τῆς ἀρχαιότητος.

Φαίνεται δὲ ὅτι ὡς πρὸς τοὺς πράκτορας καὶ ἡ Γαλλικὴ κυβέρνησις δὲν καθυστέρει ἐν Ἑλλάδι, εἶδομεν δ' ἐν τοῖς προηγουμένοις, θέλομεν δὲ ἰδεῖ καὶ παρακατιόντες, ὅτι μεταξὺ Ἀγγλῶν καὶ Γάλλων πρακτόρων ἐπεκράτει διαρκῆς ἀντίπραξις καὶ ἀμοιβαία ῥαδιουργία. Περίεργος εἶνε ὡς πρὸς τοῦτο καὶ ἐπιστολὴ τοῦ Σπυρ. Φορέστη πρὸς τὸν Τζαννέτον Κουτούφαρη Μπέην τῆς Μάνης τῆς 26 Ἰουλίου 1804, ἣτις δὲν ἀφορᾷ ἀρχαιολογικὴν ὑπόθεσιν, ἀλλ' ἄλλας πολιτικὰς, ἐν ἧ ἐπαινεῖται ὁ Τζαννέτος διὰ τὴν ἀντίπραξίν του κατὰ τῶν Γαλλικῶν συμφερόντων. Ὁ Φορέστης ἐν ἐπιστολῇ του πρὸς τὸν Καλούτσην δι' ἧς διαβιβάζει τὴν πρὸς τὸν Τζαννέτον ἀναφέρει ὅτι ὁ Τζαννέτος ἦτο εἰς τῶν γεροντοτέρων Μπέ-

ηδων τῆς Μάνης, καὶ ὅτι πρὸ 4 μηνῶν διέτριβεν ἐν Κερκύρῃ.

Ἴδου δὲ πῶς γράφει ὁ Φορέστης εἰς τὸν Τζαννέτον.

Εὐγενέστατε κύριε Τζαννὲτ μπέη, ἀδελφέ, καὶ κουμπάρε, τὴν εὐγένειάν σου χαιρετῶ.

Ἔλαβον τὸ ἀγαπητὸν γράμμα της ἀπὸ τοῦ ὁποῖον καὶ ἔμαθα τὴν ὑγείαν της καὶ ἐχάρην κατὰ πολλὰ· εἶδον δὲ καὶ τὰ ὅσα μοι ἔγραφε, τὰ ὅποια καὶ δὲν ἔλειψα εὐθὺς νὰ τὰ στείλω εἰς τὴν Κόρτε ¹⁾ μου, τόσον αὐτὰ ὅσον καὶ κάποια ἀπὸ τὰ σημάδια, ὅπου ἐπερίκλειε εἰς τὸ πρὸς τὸν Κον Μοτξενίγον γράμμα της, λαμβάνοντας χαράν, καὶ εἰς τὸν ἴδιον καιρὸν ἀγάπην πρὸς τὸ ὑποκείμενόν της διὰ τὸν ζῆλον καὶ προθυμίαν, ὅπου δείχνεις εἰς τὴν Κόρτε μου καὶ διὰ τὴν *φθορὰν καὶ χαλασμόν των Γαλλικῶν ὑποθέσεων*. Διὰ τοῦτο στέκα βέβαιος ὅτι θέλεις εὐχαριστηθῆ ἀπὸ αὐτὴν· καὶ ἐγὼ ἔγραψα μὲ ὄλην τὴν δύναμιν. Πλὴν πάσχισε καὶ εἰς τὸ ἐξῆς στεκόμενος ἄγρυπνος καὶ μαυθάνοντας τὸ κάθε ἓνα μὲ ἀκρίβειαν, καὶ γράφοντάς μου τὰ ἀληθινὰ ὡς βέβαια, καὶ ἐκεῖνα εἰς τὰ ὅποια ἀπορεῖς, πῶς ἔτσι λέγουσι.»

1804 Ἰουλίου 26 Κορφοῦς.

(Ἔπεται συνέχεια).

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ

Ἄργα ἄργα καὶ ἄσκοπα περιπατοῦσεν ὁ Μαυρίκιος μέσα εἰς τὸ πυκνόφυλλο δάσος. Σταματήσεν ἢ βροχή· ἀλλ' ἀπὸ φύλλο σὲ φύλλο κυλοῦσαν ἢ σταλαγματιαῖς καὶ ἀκούγοταν ἑλαφρὰ ἄν τὸν ἦχο τῆς βρυσούλας ποῦ κοντεύει νὰ στερέψῃ καὶ στάζει μέσα ἔς τὴ μεσογεμισμένη δεξαμενὴ· καὶ ἀπὸ βαθειὰ ὀσκοτεινιασμένος δρόμος ἀπλώνουνταν καὶ τελεῖαινε σένοτισμένο καὶ βαθυπράσινο ἄνοιγμα· τί γλυκεῖα καὶ διαλεχτὴ πρασινάδα! Μαυρολογοῦσαν τὰ δέντρα, μαυρισμένοι κορμοὶ καὶ κλάδοι ἀκόμα πλέον μαῦροι, κ' ἡ καστανιάς, περίσσεια καὶ μεγάλας ἀνταμώνονταν ἐπάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι τοῦ νέου ζωγράφου ἂν θόλος ψηλὸς ἐκκλησιᾶς, κ' ἐνθύμιζαν τὴν ὥρα ποῦ ὅλα εἶνε σκοτεινὰ μέσα ἔς αὐτὴ καὶ τὰ χρωματισμένα παράθυρα μέσ' ἔς τὸ σκοτάδι λάμπουν ζωηρὰ καὶ μυστικὰ ἄν νὰ τοὺς δίνη τὴ λάμψι τους μετὰ φωτιά ἀπ' ἔξω.

Ὁ Μαυρίκιος ἀγαποῦσε τὸ βασιλεῖμμα τῆς ἡμέρας, ὕστερ' ἀπὸ τὴ βροχή, ὅταν ὁ ἥλιος δὲν φαίνεται, καὶ χύνει ἓνα σταχτερὸ χρωμα, καὶ ἀγκαλιάζει κάθε ἀντικείμενο, καὶ θολώνει ταῖς

¹⁾ Αὐλήν, Κυβέρνησιν.